

Донецький національний університет імені Василя Стуса
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА КРИЗОВОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Методи психотерапії у реабілітаційній психології»

Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Період викладання	2 семестр
Рівень вищої освіти	Другий
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітня програма	Реабілітаційна психологія в надзвичайних ситуаціях
Викладач	Шель Н.В.
Профайл викладача(ів) курсу	https://scholar.google.com.ua/citations?user=9J8inmUAAA&hl=ru
Доступ до матеріалів курсу	https://teams.microsoft.com/v2/
Контактна інформація	n.shel@donnu.edu.ua

Анотація

«Методи психотерапії в психологічній реабілітації» є дисципліною професійної та практичної підготовки для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти «Магістр», яка спрямована на формування знань здобувачів про методи психотерапії у психологічній реабілітації осіб постраждалих від екстремальних ситуацій, насилля, війни. Використання

метедів психотерапії з метою психологічної реабілітації осіб, які постраждали внаслідок сильних стресів, екстремальних подій, травматичних ситуацій, гострих конфліктів, раптових змін тощо, які виникають у її житті та сформуванню вміння в наданні психологічної допомоги людям для подолання самої кризи, можуть допомогти переосмислити, змінити на краще — усе своє життя в цілому

Метою вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння знаннями студентів про методи психотерапії у психологічній реабілітації:

Завданням вивчення вибіркової дисципліни є:

1. розкрити зміст основних понять курсу;
2. сформуванню в здобувачів цілісну систему знань про методи психотерапії та їх використання в психологічній реабілітації;
3. надати загальні уявлення про основні психореабілітаційні заходи;
4. ознайомити з основними змістом та підходами реабілітаційного процесу, основними методами психологічної реабілітації.
5. сформуванню навички використання різних технік, прийомів психологічної реабілітації осіб постраждалих від екстремальних ситуацій;

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей та програмних результатів навчання.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК11. Здатність встановлювати, підтримувати ділові та міжособистісні комунікації у галузі психології та інших сферах життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК12. Здатність надавати оперативну психологічну допомогу та використовувати методи психологічного захисту людини в кризових ситуаціях.

СК13. Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.

СК14. Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в кризових ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР14. Диференціювати типи екстремальних ситуацій і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на людину.

ПР15. Вміти надавати кваліфіковану психологічну допомогу особистості у кризовому стані для активізації ресурсів її життєстійкості.

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса».

Форми поточного і підсумкового контролю – розв’язання тестів, кейсів, прикладні завдання, моделювання ситуацій – спрямовані на засвоєння методів, методик і технік соціально-психологічного тренінгу.

За результатами роботи протягом семестру здобувачеві надається можливість отримати 100 балів сумарно за всі види навчальної діяльності.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах: 1) аудиторні заняття (лекції); 2) практичні заняття, 3) написання модульної роботи, 4) виконання ІТЗ. Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу.

Календарний план викладання дисципліни «Психологічна допомога в подоланні наслідків кризи та втрати».

Тиждень/ дата / години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання, години (Зразок і вимоги розміщено на порталі факультету)	Термін виконання (дата і час)	Мак кількість балів
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Психологічна реабілітація осіб: загальна характеристика та особливості					

застосування.					
1 ий тиждень (4 годин)	Тема 1. Психологічна реабілітація постраждалих осіб.	Лекція №1 Прктичне заняття №1.	Питання для обговорення: 1. Поняття про психологічну реабілітацію. 2. Види психологічної реабілітації. 3. Загальна характеристика методів психотерапії в психологічній реабілітації. Практичні завдання: 1. Проаналізувати наукові публікації: а) метод флоатінгу як напрямок сучасної психологічної реабілітації http://appspsychology.org. ua/data/jrn/v7/i47/27.pd f б) Психологічне консультування в реабілітаційному процесі https://ekhsuir.kspu.ed u/bitstream/handle/1234	1 тиждень	3

			56789/17655/%D0%91%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%92.%D0%98%CC%86.,%20%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%9C.%D0%A1..pdf?sequence=2 в)Сучасні виклики психологічної реабілітації постраждалих від війни в Україні https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742807/1/%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf Завдання 2. Переглянути відео та психологічний аналіз. https://www.youtube.com/watch?v=6V8kqSiuRgk		
--	--	--	---	--	--

2-ий тиждень (4 год)	Тема 2. Сучасні методи психотерапії та їх використання у психологічній реабілітації постраждалих осіб.	Лекція № 2. Практичне заняття №2.	Питання для обговорення: 1. Загальна характеристика методів психотерапії. 2. Психотерапія постраждалих осіб, які потребують реабілітації. 3. Категорії постраждалих осіб та особливості їх психологічної реабілітації . Практичне завдання. 1. Проаналізувати публікації: 2. Особливості психологічної реабілітації які переживають травматичні події війни. 1. http://dcpp.nuczu.edu.ua/images/2022-1/3-73-83.pdf 2. Ефективні методи психологічної реабілітації ветеранів	2 -ий тиждень	3
----------------------	--	-----------------------------------	--	---------------	---

			війни: навчальні приклади та кращі практики. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/3121/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%20%d0%93%d0%be%d0%b%d1%8f%d1%80%d0%b4%d0%b8%d0%ba%204.pdf 3. Переглянути відео: https://www.youtube.com/watch?v=AUNSaNzne4 https://www.youtube.com/watch?v=YhAXDFURW6E Підібрати фільм про психологічну реабілітацію постраждалих осіб та проаналізувати його або твір із художньої літератури.		
3	Тема 3. Психологічна реабілітація	Лекція №3.	Питання для		3

тиждень (4 год)	засобами психотерапії осіб, що пережили природні катаклізми та техногенні катастрофи.	Практичне заняття №3.	обговорення: 1. Надзвичайні ситуації: класифікація та основні типи. 2. Психологічна допомога під час надзвичайних ситуацій. 3. Психологічна реабілітація осіб, які постраждали від природних лих та катаклізм: методи та прийоми психотерапії. Практичні завдання: 1. Проаналізувати наукові публікації: file:///C:/Users/admin/Downloads/889-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1794-1-10-20190205%20(2).pdf	3-й тиждень	
--------------------	---	-----------------------	---	-------------	--

			2. Психологічна підтримка під час надзвичайної ситуації: https://ns-plus.com.ua/2021/08/16/psychologichna-pidtrymka-pid-chas-nadzvychnoyi-sytuatsiyi/ 3. Розробіть алгоритм психологічної реабілітації осіб , які пережили: підтоплення (на прикладі затоплення Каховської ГЕС, зсуви у горах, землетрус, аварія на підприємстві ві із витоком шкідливих речовин, після вибуху тощо) - обрати самостійно.		
--	--	--	--	--	--

4 тиждень (4 год)	Тема 4. Використання методів психотерапії у психологічній реабілітації ветеранів.	Лекція № 4. Практичне заняття №4	Питання для обговорення: 1. Психологічний стан ветерана. 2. Правила та принципи роботи з демобілізованими учасниками бойових дій. 3. Покази до використання EMDR терапії. 4. Сучасні методи психотерапії у психологічній реабілітації ветеранів. Практичні завдання: 1. Проаналізувати наукові публікації: 1. https://veteranfund.com.ua/wp-content/uploads/2023/10/putivnik.pdf 2. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/12345	4- тиждень	3
-------------------------	--	-------------------------------------	--	------------	---

			6789/3121/1/%d0%a1%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%20%d0%93%d0%be%d0%bb%d1%8f%d1%80%d0%b4%d0%b8%d0%ba%204.pdf 3. Переглянути відео та проаналізувати методи та прийоми роботи із ветеранами, які втратили зір. https://www.youtube.com/watch?v=s6tWUISjiNw		
5 тиждень (4 год)	Тема 5. Використання методів сучасної психотерапії у психологічній реабілітації осіб із проблемами залежності від психоактивних речовин.	Лекція №5 Практичне заняття №5	Питання для обговорення: 1. Залежність від психоактивних речовин: загальні закономірності розвитку. 2. Ознаки залежності. 3. Чинники виникнення залежної поведінки. 4. Групова терапія у психологічній	5 тиждень	3

			реабілітації у залежних клієнтів. 5. Структура та завдання сесій КПТ упсихологічній реабілітації залежних від психоактивних речовин осіб. https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/kpt_for%20web.pdf Практичне завдання: 1. Проаналізувати наукові публікації: file:///C:/Users/admin/Downloads/1505-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-3018-1-10-20221121.pdf https://altera-med.com/173-psikhoterap-ya-ta-psikholog-chne-konsultuvannya-v-narkolog-ua/		
--	--	--	---	--	--

			2. Переглянути фільм та зробити психологічний аналіз. Кенді (Candy) 2006. 3. Опишіть ефективні методи психотерапії у психологій реабілітації наркозалежних осіб.		
	Модульний контроль		Тестові завдання		9
6 тиждень (4 год)	Тема 6. Психотерапія хронічного болю.	Лекція №6 Практичне заняття №6.	<i>Питання для обговорення:</i> 1. Поняття про хронічний біль та його ознаки. 2. Особливості прояву та перебігу хронічного болю у людей, які пережили різні форми насилля. 3. Травмофокусована терапія у психологічній реабілітації	6 тиждень	3

			хронічного болю. Практичні завдання: 1. Переглянути фільм та зробити психологічний аналіз. Брати (2009)Режисер: Джим Шерідан. Які методи психотерапії ви б запропонували у психологічній реабілітації із головним героєм. Опишіть особливості інтегративної терапії “розум -тіло” (медитації). Проаналізуйте наукові публікації: Психотерапія хронічного болю. https://integration.kiev.ua/%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0		
--	--	--	---	--	--

			%BE%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F-%D1%85%D1%80%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B1%D0%BE%D0%BB%D1%8E/		
7 тиждень (4 год)	Тема 7. Використання сучасних методів психотерапії у психологічній реабілітації із жертвами тортур та полону.	Лекція №7 Практичне заняття № 7	Питання для обговорення: 1. Поняття «полонений», «заручник» та «потерпілий від тортур». Диференціація цих понять. 2. Основні завдання реабілітації постраждалих. 3. Складові комплексної реабілітації полонених і постраждалих від	7 тиждень	3

			тортур. 4. Основна мета психотерапії. 5. Сучасні методи психотерапії у роботі із особами, які перебували в полоні та зазнали катувань. Практичні завдання: 1. Визначте основні завдання терапії з полоненими та осіб, які зазнали катувань відповідно до найтипівіших симптомів. 2. Опишіть методи психотерапії із “синдромом тортур”. 3. Опишіть методи психотерапії із основними симптомами осіб , які зазнали катувань та тортур. 4. Підберіть фільм про психологічну реабілітацію осіб, що зазнали катувань та		
--	--	--	---	--	--

			полону. https://forpost-center.org/zbirka-dokumentalnih-filmiv-pro-katuvannya/		
8 тиждень (4 год)	Тема. Використання сучасних методів психотерапії у роботі із дружинами та родинами ветеранів війни.	Лекція №8 Практичне заняття №8	Питання для обговорення: Практичне завдання: Проаналізувати наукові публікації: 1. Психологічна допомога дружинам демобілізованих військовослужбовців: Можливості гуманістичної психотерапії https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/707628/1/%D0%96%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9D%D0%AE%20%D0%93%D1%83%D1%80%D0%BB%D1%94%D0%B2%D0%B0%20%D0%A2%D0%A1%20%2	8 тиждень	3

		82017%29%20%D0%9 F%D1%81%D0%B8% D1%85%D0%BE%D0 %BB%D0%BE%D0% B3%D1%96%D1%87% D0%BD%D0%B0%20 %D0%B4%D0%BE%D 0%BF%D0%BE%D0% BC%D0%BE%D0%B3 %D0%B0%20%D0%B 4%D1%80%D1%83%D 0%B6%D0%B8%D0% BD%D0%B0%D0%BC %20%D0%B4%D0%B 5%D0%BC%D0%BE% D0%B1%D1%96%D0 %BB%D1%96%D0%B 7%D0%BE%D0%B2% D0%B0%D0%BD%D0 %B8%D1%85.PDF 2. Особливості вторинної травматизації у дружин ветеранів війни: орієнтири психологічної допомоги. 3. http://appspsychology.o rg.ua/data/jrn/v3/i14/8.p		
--	--	---	--	--

			df		
9 тиждень (2 год)	Тема 9. Використання методів психотерапії у роботі із особами, що втратили здоров'я (втрата кінцівок, поранення тощо).	Лекція №9. Практичне заняття № 9	Питання для обговорення. 1. Втрата здоров'я та особливості переживання. 2. Криза втрати здоров'я. 3. Психологічна реабілітація осіб, що втратили здоров'я. Практичне завдання: Переглянути відео і проаналізувати завдяки чому ветерани змогли адаптуватися до життя. https://www.google.com/search?q=%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%B8+%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%B3%	9 тиждень	3

			D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83+%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E+%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2&rlz=1C1GCEA_enUA1091UA1108&oq=%D1%84%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%B8+%D0%BF%D1%80%D0%BE+%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%83+%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E+%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%		
--	--	--	---	--	--

			D0%BD%D1%96%D0 %B2+&gs_lcrp=EgZja HJvbWUyBggAEEUY OTIHCAEQIRigAdIBC jE3MzA3ajBqMTWoA giwAgE&sourceid=chro me&ie=UTF- 8#fpstate=ive&vld=cid: 6bde3546,vid:dFPlcDZi OEs,st:0 “. 1. Переглянути фільм та дати йому психологічний аналіз з точки зору впливу війни та особливості поведінки ветеранів після війни: П'ятеро однієї крові (2020)Режисер: Спайк Лі. 2. Підібрати та описати методи психотерапії у роботі із ветеранами (ефективними на вашу думку).		
--	--	--	---	--	--

10 тиждень (2 год)	Тема 10. Використання методів психотерапії у психологічній реабілітації військовослужбовців.	Лекція № 10. Практичне заняття № 10.	Питання для обговорення: 1. Психологічна реабілітація. Етапи психологічної реабілітації. 2. Принципи і фактори психологічної реабілітації військовослужбовців. 3. Покази для психологічної реабілітації військовослужбовця. 4. Трифазна модель групової психотерапії військовослужбовців. Практичне завдання: 1. Опишіть особливості залежностей у військовослужбовців. 2. Розробіть прийоми самопомоги для військовослужбовців.	10-тиждень	3

			3. Перегляньте фільм та зробіть психологічний аналіз . Які труднощі виникають у головного героя після повернення із служби і як він їх долає? Режисер: Клінт Іствуд. Американський снайпер (2014).		
11 тиждень (2 год)	Тема 11. Особливості психологічної реабілітації дітей, які зазнали сексуального насильства.	Лекція №11 Практичне заняття № 11.	Питання для обговорення: 1. Поняття про сексуальне насилля. 2. Форми насилля та методи і прийоми роботи із сексуальним насиллям. 3. Використання методів психотерапії у психологічній реабілітації дітей, що зазнали сексуального насилля. Практичне завдання: 1. Аналіз наукових публікацій: Основні аспекти	12-тиждень	3

			роботи психолога з дітьми, що постраждали від сексуального насильства. https://sexology.education/osnovni-aspekty-roboty-psychologa-z-ditmy-shho-postrazhdaly-vid-seksualnogo-nasylstva/ 2. Віктимолого-психологічна модель реабілітації неповнолітніх жертв сексуального насильства. https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/cpls/4/cpls406.pdf 3. Переглянути відео та проаналізувати: https://www.youtube.com/watch?v=9lGt1ewr0tY 4. Ознайомитися та на основі посібника розробити алгоритм роботи із дитиною, яка		
--	--	--	---	--	--

			потерпала від сексуального насильства. https://www.unicef.org/ukraine/media/20161/file/sex_violence_against_children.pdf		
12 тиждень	Тема 12. Особливості психологічної реабілітації людей, які пережили різні форми насильства (фізичне, сексуальне, психологічне).	Лекція № 12 Практичне заняття № 12	Питання для обговорення: 1. Поняття про насилля. 2. Психологічна реабілітація осіб, які пережили насилля. 3. Методи психотерапії у роботі із особами, які пережили різні форми насилля. Практичне заняття: 1. Переглянути відео та проаналізувати: https://www.google.com/search?q=%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BE+%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0	12-тиждень	3

			%B3%D1%96%D1%87 %D0%BD%D0%B0+% D1%80%D0%B5%D0 %B0%D0%B1%D1%9 6%D0%BB%D1%96% D1%82%D0%B0%D1 %86%D1%96%D1%8F +%D0%BE%D1%81% D1%96%D0%B1+%D1 %89%D0%BE+%D0% B7%D0%B0%D0%B7 %D0%B0%D0%BD% D0%B0%D0%BB%D0 %B8+%D0%BD%D0% B0%D1%81%D0%B8 %D0%BB%D0%BB% D1%8F&rlz=1C1GCE A_enUA1091UA1108& oq=%D0%B2%D1%96 %D0%B4%D0%B5%D 0%BE+%D0%BF%D1 %81%D0%B8%D1%85 %D0%BE%D0%BB% D0%BE%D0%B3%D1 %96%D1%87%D0%B D%D0%B0+%D1%80 %D0%B5%D0%B0%D 0%B1%D1%96%D0% BB%D1%96%D1%82		
--	--	--	---	--	--

			%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1+%D1%89%D0%BE+%D0%B7%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B8+%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%B%D0%BB%D1%8F+&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIHC AEQIRifBTIHCAIQIRi fBTIHCA MQIRifBdIB CjUwODY0ajBqMTW oAgiwAgE&sourceid=c hrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:87829525,vid:eezU5To AgX4,st:0 1. Розробіть алгоритм психологічної реабілітації осіб, які потерпали від насилля (сексуальне, фізичне, психологічне - обираєте самостійно газлайтинг, мобінг,		
--	--	--	---	--	--

			булінг). 2. Підберіть художні твори, в яких відображено переживання насилля та як їх переживає головний герой.		
13 тиждень	Тема 13. Особливості психологічної реабілітації внутрішньопереміщених осіб.	Лекція № 13 Практичне заняття № 13	Питання для обговорення: 1. Загальна характеристика внутрішньо переміщених осіб, як таких що потребують психологічної реабілітації: основні проблеми та виклики. 2. Принцип допомоги внутрішньопереміщеним особам “дивитися-слухати - спрямовувати”. 3. Підходи та методики допомагають активізувати психологічні ресурси переселення. Ресурсна карта.	13 тиждень	3

			4. Методи та підходи у роботі із внутрішньопереміщеними особами. Практичні завдання : 1. Аналіз наукової публікації: Психологічна реабілітація та соціальна адаптація внутрішньопереміщених осіб. http://habitus.od.ua/journals/2024/58-2024/25.pdf 2. Роль і місце психологічної допомоги для внутрішньопереміщених сімей в умовах воєнного часу. https://journals.academ.vinnica.ua/index.php/ped-psyh/article/view/22 3. Розробіть алгоритм психологічної реабілітації з внутрішньопереміщених осіб.		
--	--	--	--	--	--

			их осіб та підберіть сучасні методи психотерапії. 4. Продумайте основні труднощі внутрішньопереміщен их осіб та підберіть сучасні методи психотерапії у роботі із ними і пропишіть алгоритм психологічної реабілітації.		
14	Тема 14. Використання методів психотерапії у психологічній реабілітації дітей із травмівним досвідом.	Лекція №14 Практичне заняття №14	Питання для обговорення : 1. Використання гри та піскової терапії у психологічній реабілітації дітей із травмівним досвідом. 2. Арт -терапевтичні техніки у психологічній реабілітації дітей (казкотерапія, малюнкова терапія, театралізована терапія, біблеотерапія	14 тиждень	3

			тощо). 3. Модель трансформації травмівних переживань дитини методом хібукі-терапії. Практичне завдання: 1. Психологічна допомога дітям у кризових ситуаціях: методи та техніки. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705405/1/%D0%904%20%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%202015.pdf 2. Переглянути відео. https://www.google.com/search?q=%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3		
--	--	--	--	--	--

			%D1%96%D1%87%D0 %BD%D1%96%D0%B 9+%D1%80%D0%B5% D0%B0%D0%B1%D1 %96%D0%BB%D1%9 6%D1%82%D0%B0% D1%86%D1%96%D1% 97+%D0%B4%D1%96 %D1%82%D0%B5%D 0%B9+%D1%96%D0% B7+%D1%82%D1%80 %D0%B0%D0%B2%D 0%BC%D1%96%D0% B2%D0%BD%D0%B8 %D0%BC+%D0%B4% D0%BE%D1%81%D0 %B2%D1%96%D0%B 4%D0%BE%D0%BC+ %D0%B2%D1%96%D 0%B4%D0%B5%D0% BE&sca_esv=ff21b54c5 ea83dff&rlz=1C1GCEA _enUA1091UA1108&b iw=1536&bih=826&sxs rf=AHTn8zpOlrzG_j4 WB9gDUCzO1hGToxv 1aQ%3A173815412834 6&ei=kCCaZ8DjFPnbw PAPtZ-		
--	--	--	---	--	--

			U0Qs&ved=0ahUKEwj A64nb- JqLAX5LRaIHbUPJb oQ4dUDCBA&oq=%D 0%BF%D1%81%D0% B8%D1%85%D0%BE %D0%BB%D0%BE% D0%B3%D1%96%D1 %87%D0%BD%D1%9 6%D0%B9+%D1%80% D0%B5%D0%B0%D0 %B1%D1%96%D0%B B%D1%96%D1%82% D0%B0%D1%86%D1 %96%D1%97+%D0%B 4%D1%96%D1%82%D 0%B5%D0%B9+%D1 %96%D0%B7+%D1%8 2%D1%80%D0%B0% D0%B2%D0%BC%D1 %96%D0%B2%D0%B D%D0%B8%D0%BC+ %D0%B4%D0%BE%D 1%81%D0%B2%D1%9 6%D0%B4%D0%BE% D0%BC+%D0%B2%D 1%96%D0%B4%D0% B5%D0%BE&gs_lp=E gxnd3Mtd2l6LXNlcnAi		
--	--	--	---	--	--

			dNC_0YHQUNGF0L7 Qu9C- 0LPRLtGH0L3RltC5IN GA0LXQsNCx0ZbQu9 GW0YLQsNGG0ZbRly DQtNGW0YLQtdC5IN GW0Lcg0YLRgNCw0 LLQvNGW0LLQvdC4 0Lwg0LTQvtGB0LLRl tC00L7QvCDQstGW0L TQtdC- SJgQUABYAHAAeAG QAQCYAY0BoAGNA aoBAzAuMbgBDMgB APgBAZgCAKACAJg DAJIHAKAHqAE&scli ent=gws-wiz- serp#fpstate=ive&vld=c id:25579249,vid:cTMf3 S2gaIw,st:0 3. https://www.youtube.com/watch?v=mQaxMPEkgwE 4. Прописати алгоритм роботи із дитиною, що пережила травмівні події (методи, прийоми та напрямки		
--	--	--	---	--	--

			обрати самостійно).		
15 тиждень	Психологічна реабілітація осіб, які перенесли гострий емоційний стрес.	Лекція №15 Практичне заняття № 15	Питання для обговорення. 1. Поняття про стрес. 2. Стадії стресу. 3. Особливості перебігу гострого емоційного стресу. 4. Поняття про саморегуляцію. Техніки саморегуляції. 5. Психологічні методи опанування стресом. 6. Психологічна реабілітація осіб, які перенесли гострий емоційний стрес. 7. Здоров'я зберігаючі технології. Опрацювати наукові публікації: 1. Управління стресом та самопомоги https://phc.org.ua/sites/d	15 тиждень	3

			efault/files/users/user92/Posibnyk_Upravlinnya_Stresom_Sirenko.pdf 2. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722181/1/Monograph2020_labpsychother.pdf (взяти один із розділів для аналізу на вибір. 3. Розробити алгоритм роботи із особою, яка пережила гострий емоційний стрес.		
16 тиждень	Психологічні особливості хворих з різними соматичними захворюваннями та інкурабельних (безнадійних) хворих.	Лекція № 16 Практичне заняття № 16	Питання для обговорення: Психологічні особливості хворих з різними соматичними захворюваннями. 3. Психологічні особливості інкурабельних (безнадійних) хворих. 4. Психологічний супровід і допомога інкурабельним (безнадійним) хворим. 5. Структура хоспісів. Практичні завдання:	16 тиждень	3

			1. Опрацювати наукові публікації: 1. Особливості психічних змін у хворих тяжкими соматичними захворюваннями file:///C:/Users/admin/Downloads/admin,+2016+6+7+75-90+3663%20(1).pdf 2. Розробити алгоритм психологічної реабілітації осіб з різними соматичними захворюваннями. 3. Підібрати фільм або художній твір про психологічні особливості переживання особами важких соматичних захворювань.		
17 тиждень	Психологічна реабілітація осіб в екстремальній ситуації.	Лекція № 17. Практичне заняття № 17.	Питання для обговорення: 1. Поняття екстремальної ситуації. 2. Типи та види	17 тиждень	3

			естремальних ситуацій. 3. Психологічна допомога в екстремальній ситуації. 4. Психологічна реабілітація осіб, які пережили екстремальну ситуацію. Практичні завдання: 1. Опрацювати наукові публікації: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/psix_zabezpechenya/met_book.pdf 2. РОзробити алгоритм психологічної реабілітації для осіб, що пережили екстремальну ситуацію.		
	ІНДЗ - у вигляді розробленої реабілітаційної програми				40

	Всього		100

V. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що впроваджені в університеті. Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання. Схема нарахування балів розроблена викладачем відповідно до Порядку оцінювання здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса <https://cutt.ly/fQ9BOX2>

Оцінка розраховується зі 100 балів, з них 60 балів складає поточний контроль та підсумковий контроль (індивідуальне творче завдання або екзамен) – 40 балів.

Здобувач вищої освіти отримує 60 балів протягом семестру за: роботу на практичних заняттях (17 практичних x 3 бали=51 б.); модульна контрольна робота (9 б.)

Система нарахування балів: бали за практичні заняття + бали за модульну контрольну роботу. Підсумковий контроль від 0 до 40 балів (творче завдання / екзамен): виконання індивідуального творчого завдання у вигляді реабілітаційної програми (презентації) (від 0 балів до 40 балів).

Індивідуальні творчі завдання

Розробити реабілітаційну програму для осіб з

- розладами органів дихання та травлення засобами аутогенного тренування, тілесно-орієнтованої терапії;
- психосоматичних захворюваннях (засобами та методами психодинамічного напрямку);
- з онкологічними захворюваннями;
- внутрішньо переміщених осіб;

- учасників бойових дій;
- ветеранів війни;
- осіб, які постраждали від аварій, катастроф, воєнних дій;
- осіб, які пережили полон та тортури;
- працівників ДСНС України, які зазнали поранень та мають травматичну ампутацію кінцівок;
- осіб із фантомними болями (дзеркальна терапія);
- осіб із хронічними болями;
- працівників ДСНС України, які виконували професійні обов'язки в умовах обстрілів;
- осіб, що перенесли різні форми насилля (психологічного, фізичного та сексуального);
- дітей із травматичним досвідом;
- дітей, які пережили насилля в сім'ї;
- дітей, які зазнали сексуального насилля.

Вимоги до ІНДЗ:

Критерії оцінювання:

- тема і мета корекційної програми - 2 б. ;
- чіткість, структурованість, послідовність і логічність підібраних завдань у роботі із певною категорією осіб із порушенням розвитку 12 б;
- різноманітність та доцільність використання, завдань, вправ та ігор саме для цієї категорії осіб - 5б.;
- використання діагностичних завдань в корекційній програмі - 4 б.;
- кількість завдань та наявність тематичних блоків - 3б.
- термін використання програми (на який термін розрахована програма та частота зустрічей) - 3 б.
- оформлення програми - 4б;
- представлення програми - 4 б;
- своєчасність поданої програми -3б.

Критерії оцінювання індивідуальних творчих робіт у вигляді презентацій

Бали Критерії оцінювання

0-2 розкрито зміст представленої теми

0-3 визначена структура презентації

- 0-3 наявність логічного зв'язку викладеної інформації
- 0-4 перелік джерел не менше 10 за останні 15 років
- 0-3 наявність кольорових, шрифтових рішень
- 0-3 презентація включає до 15 слайдів основної частини
- 0-4 захист презентації вчасно
- 0-3 наявність графічних зображень
- 0-3 повна відповідь на питання під час захисту презентації
- 0-3 вільне володіння теоретичним матеріалом з підготовленого питання
- 0-3 обсяг та глибина знань за темою
- 0-3 уміння і навички використання комп'ютерних технологій.
- 0-3 Використання спецефектів (анімація, звук, графіка) Всього 40б.

Обсяг не менше 10 сторінок документу або не менше 15 слайдів для презентації. Обов'язковим структурним компонентом є список використаних джерел за останні 15 років, і не менше 10 джерел.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Предмет і завдання сучасної психологічної реабілітації.
2. Основні принципи та завдання психологічної реабілітації.
3. Структура сучасної реабілітаційної діяльності.
4. Основні принципи реабілітації хворих хронічними соматичними захворюваннями.
5. Патологічні реакції особистості на хворобу.
6. Етапи та завдання медично-психологічної реабілітації.
7. Методи психологічної реабілітації.
8. Критерії ефективності психологічної реабілітації.
9. Поняття про психічну травму.
10. Гострий стресовий розлад.
11. Посттравматичний стресовий розлад.
12. Методи психодіагностики посттравматичних стресових станів.
13. Категорії осіб, які потребують психологічної реабілітації.

14. Загальна характеристика адиктивної поведінки: фактори та етапи розвитку.
15. Культурний стрес мігрантів як приклад розладу адаптації: прояви, фактори, профілактика.
16. Екстрена психологічна допомога в екстремальних ситуаціях.
17. Психологічна реабілітація постраждалих в екстремальній ситуації в гострий період.
18. Допомога постраждалих в екстремальній ситуації в період стабілізації обстановки.
19. Психологічна вимушених переселенців.
20. Психологічна реабілітації жертв сексуального насильства.
21. Психологічна реабілітації жертв релігійних сект.
22. Психологічна реабілітація осіб з адиктивною поведінкою.
23. Реабілітація осіб за залежністю від алкоголю.
24. Психологічна реабілітація наркозалежних осіб методами психотерапії.
25. 0. Розкрийте особливості проведення психотерапевтичних заходів при кризових станах.
26. Дайте рекомендації для організації і проведення реабілітаційних заходів для постраждалих при стихійних лихах.
27. Дайте рекомендації для організації і проведення реабілітаційних заходів для постраждалих при катастрофах техногенного характеру.
28. Дайте рекомендації для організації і проведення реабілітаційних заходів для постраждалих при воєнних діях.
29. Розкрийте відмінності при проведенні індивідуальної та групової психотерапії у психологічній реабілітації різних категорій постраждалих.
30. Охарактеризуйте навіювання як метод психотерапії у психологічній реабілітаційній.
31. 2 Охарактеризуйте аутогенне тренування як метод терапії у психологічній реабілітації.
32. . Охарактеризуйте аспекти розвитку психосоматичних розладів.
33. Дайте характеристику психологічних факторів, що спричиняють виникнення психосоматичних захворювань та їх психологічні прояви.
34. Аутогенне тренування, тілесно-орієнтована терапія у психологічній реабілітації осіб, які постраждали від різних травматичних подій.
35. Розкрийте суть психодинамічного напрямку психотерапії при психосоматичних захворюваннях.

36. Розкрийте особливості реабілітаційної допомоги при онкологічних захворюваннях.
37. Методи та техніки соціально-психологічної реабілітації у роботі з внутрішньо переміщеними особами.
38. Опишіть систему соціально-психологічної реабілітації учасників бойових дій.
39. Охарактеризуйте особливості соціально-психологічної реабілітації постраждалих осіб внаслідок бойових дій.
40. Опишіть особливості проведення реабілітаційних заходів з людьми, які постраждали при аваріях, катастрофах, воєнних діях.
41. Загальна характеристика соціально-психологічної реабілітації працівників ДСНС України, які пережили полон та тортури.
42. Основи соціально-психологічної реабілітації працівників ДСНС України, які зазнали поранень та мають травматичну ампутацію кінцівок.
43. Дзеркальна терапія при фантомних болях.
44. Загальна характеристика психотерапії хронічного болю у психологічній реабілітації.
45. Основи соціально-психологічної реабілітації працівників ДСНС України, які виконували професійні обов'язки в умовах обстрілів.
46. Розкрийте поняття реабілітації.
47. Охарактеризуйте види реабілітаційних послуг.
48. Назвіть та опишіть етапи надання реабілітаційної допомоги.
49. Розкрийте технології надання реабілітаційної допомоги.
50. Виділіть місце реабілітаційної психології в системі психологічних дисциплін.

Методи оцінювання результатів навчання

1. Модульний контроль проводиться у вигляді контрольної роботи.
2. Поточний контроль здійснюється у формі: усних відповідей до теми; усне опитування на практичному занятті; усне опитування на лабораторному занятті; індивідуальне творче завдання у вигляді презентації.
1. **Критерії оцінювання роботи студента на практичних заняттях. На практичному занятті оцінюються:**
 2. усні відповіді студентів;
 3. -участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь їх обговоренні;

- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація для огляду теоретичних завдань;
- аналіз публікацій та фільмів за заданою тематикою;
- вирішення практичних ситуацій;
- реферативні виступи, презентації тощо.
- письмові завдання;

Критеріями оцінки роботи студента на практичних заняттях при усних відповідях є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки. при виконанні письмових завдань:
- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність акуратність оформлення письмової роботи.

Критерії оцінювання завдань до практичного заняття

Бали Критерії оцінювання

3 90-100 % правильних відповідей від загальної кількості завдань

2 89-75 % правильних відповідей від загальної кількості завдань

1-74-60- 50% правильних відповідей від загальної кількості завдань;

0 -59-40 і менше % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

Максимальна кількість балів за роботу на практичному занятті - 36.

Критерії оцінки роботи студента на лабораторному занятті.

- логічність та доцільність підібраних вправ, завдань та ігор для корекційно-розвиткової роботи з дітьми із порушенням розвитку;
- глибина аналізу наукових публікацій за темою;
- змістовність повідомлень;
- об'ємність, цілісність та логічність аналізу фільмів з головними героями - особи із порушеннями розвитку;

Максимальна кількість балів - 2 б.

Усне опитування на занятті Бали

Критерії оцінювання

3 правильне розкриття змісту питання, творчий підхід до виконання завдання, усвідомлене використання термінів і понять, опора на знання теорії, відповідь науково аргументована, логічна;

2 відповідь недостатньо аргументована, є деякі неточності;

1 - поверхнева, неповна відповідь;

0 - відповідь відсутня або повністю невірна.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час написання модулю та виконання тестових завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Модульний контроль здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного і практичного матеріалу змістових модулів та передбачає виконання здобувачами письмових тестових завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів 9б).

Бали Критерії оцінювання

9 б-90-100 % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

8-7 б.-75- 89 % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

6-7б.- 74-60% правильних відповідей від загальної кількості завдань.

5-4б. 40-60 % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

3-2б 10-39 % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

1-0 б. -9 % правильних відповідей від загальної кількості завдань.

При вивченні дисципліни «Методи психотерапії в психологічній реабілітації» здобувачі мають дотримуватися вимог академічної доброчесності. Відповідно до Закону України «Про освіту» академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної

(наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Основні засади дотримання академічної доброчесності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відображено за покликанням <https://cutt.ly/3Q9NJqv>

Під час проведення модульних контрольних робіт заборонено використовувати мобільні пристрої та інші технічні засоби, окрім власного конспекту з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру суму балів більшу за 60, має можливість: ☐ не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку; складати іспит з метою підвищення свого рейтингу з певної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який набрав протягом семестру менше за 60 балів, зобов'язаний складати іспит, проте він має набрати протягом семестру не менше -35 балів, щоб бути допущеним до іспиту.

На екзамені студенти готуються та відповідають за екзаменаційним білетом, який має два питання теоретичного характеру, третє питання складається з завдання практичного спрямування.

Перше та друге завдання оцінюються у 15 балів за такими критеріями:

15-14 балів - повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне, безпомилкове розв'язування завдання);

13-10 балів - достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (повне розв'язування завдання з незначними помилками);

9-5 балів - неповна відповідь, не менше 50% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконане з певними недоліками);

4-1 бал - відповідь містить менше 50% потрібної інформації, грубі помилки, студент не орієнтується у загальних термінах.

Третє питання – тестові завдання, максимальна кількість балів 10б.

Політика дедлайнів. Завдання мають бути виконані протягом тижня перед наступним практичним (лабораторним заняттям), а за невчасне виконання зменшується на 25% за кожен повний тиждень затримки. Прийом відпрацювань пропущених практичних /лабораторних занять відбувається під час індивідуальних консультацій (відповідно до затвердженого графіку)у повному обсязі, при цьому допускається не більше одного відпрацювання на одну консультацію. Пропущені лекційні заняття мають бути відпрацьовані здобувачем шляхом написання конспекту з теми, що була пропущена та наданий на перевірку не пізніше до наступного лекційного заняття (згідно розкладу). Усі пропущені завдання, що передують модульному контролю повинні бути виконані до його проведення. Завдання, що

були пропущені, мають бути відпрацьовані до 10 тижня (згідно з календарним планом). До підсумкового контролю (іспиту допускаються лише ті, хто протягом семестру, набрав не менше 35 балів. Якщо здобувач отримав менше 35 балів, він повинен відпрацювати пропущені теми до додаткової сесії (при оцінюванні виконання завдання діє політика “дедлайнів”- максимальна оцінка становить 50% від кількості балів, зазначеної в силабусі). Здобувачі, які отримали від 35-50 балів зобов'язані скласти іспит та втрачають право на виконання ІТЗ.

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		Для екзамену	
90-100	A	Відмінно	
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		

0-59	FX	Незадовільно	
------	----	--------------	--

Список рекомендованих джерел Основна:

1. Дуб Віра. Реабілітаційна психологія : методичні матеріали до семінарських занять для студентів ВНЗ.–Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017.– 92с.
2. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань в сім'ї до політичного терору. Львів, 2015. 416 с.
3. Єгорова О. Реабілітаційна психологія: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. – Слов'янськ: Вид-во Б.І.Маторіна, 2018. –132 с.
4. Коваль М. С. Дії підрозділів ДСНС України в умовах розвитку воєнного стану: навчальний посібник. Львів: ЛДУБЖД, 2023. 308 с.
5. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник/ З. Г. Кісарчук, Я. М.
6. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К.: ТОВ“Видавницт-во“Логос”, 2015 р. 207 с
7. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / [Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.] ; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019.220 с.
8. Технології психотерапевтичної допомоги постраждалим у подоланні проявів посттравматичного стресового розладу: монографія / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос [та ін.] ; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2020.178 с.

9. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.
10. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.
11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. Київ, 2018. 236 с.

Додаткова :

1. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах. Методичні рекомендації. Харків: Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України, 2014. 67 с. 11 2. Друзь О. В., Черненко І. О. Напрямки медико-психологічної профілактики постстресових психічних розладів у учасників локальних бойових дій. Український вісник психоневрології. 2017. Т. 25. Вип. 1 (90). С.45-48.
2. Гончар І. Роль реабілітаційного потенціалу особистості в ході соціальнопсихологічної реабілітації / І. Гончар // Актуальні проблеми соціальної роботи: теорія і практика : колективна монографія / І. В. Албул, О. Д. Балдинюк, О. М. Бойко [та ін.] ; за ред. Н. М. Коляди ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2020. – С. 67–75. <https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/13130>
3. Збірник методик для діагностики негативних психічних станів військовослужбовців: Методичний посібник / Н. А. Агаєв, О. М. Кокун, І. О. Пішко, Н. С. Лозінська, В. В. Остапчук, В. В. Ткаченко. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2016. 234 с.
4. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Остапчук В. В. Психологічна робота з військовослужбовцями-учасниками АТО на етапі відновлення: Методичний посібник. Київ : НДЦ ГП ЗСУ, 2017. 282 с.
5. Мельник А. П. Психологічна реабілітація військовослужбовців, що перебували в умовах бойових дій. Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. 2015. №4 (29). С. 100-105.
6. Організація психотерапевтичної допомоги в системі реабілітації хворих та інвалідів з психічними та поведінковими розладами, кризовимистанами і потерпілих в результаті техногенних аварій і катастроф в умовах реформування охорони здоров'я. Методичні рекомендації. Донецьк, 2012. - 83 с.
7. Попелюшко Р.П. Особливості психологічної реабілітації учасників бойових дій засобами природничої рекреації. // Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психол. ім. Г.С. Костюка. Київ, 2015. Т.ХІ: Психологія особистості. Психологічна допомога особистості. Вип. 13. С. 198-207.

8. Регіональний психологічний проєкт «Завжди поруч»: кращі практики (з досвіду роботи). [у 2-х ч.]. Ч. 1 / уклад. І. В. Марухина, Л. О. Кондратенко. Суми : НВВ КЗ СОППО. 2023. С. 64 .
9. Сучасні форми та методи роботи психолога в кабінеті психологічного розвантаження персоналу ДСНС України: монографія / М. А. Кришталь, М. В. Фомич, Л. І. Мохнар, О. М. Дячкова, Т. В. Чередниченко. Черкаси: видавець Вовчок О. Ю., 2023. 198 с.
10. Ушакова І. М., Чернова О. В. Проблема психологічної реабілітації працівників ДСНСУ, які виконували свої професійні обов'язки в зоні збройного конфлікту. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2016. Вип. 19. С. 242-251.

**Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше
методичне забезпечення:**

- Державна служба з надзвичайних ситуацій. Офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>
2. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>.
3. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
4. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. <http://hplib.npu.edu.ua/>
5. Електронні репозитарії Донецького національного університету імені Василя Стуса. <http://rang.donnu.edu.ua/>

Викладач

Наталія Шель

**В.о завідувача кафедри клінічної
та кризової психології**

Оксана Соловей-Лагода

Гарант освітньої програми

Васюк Катерина

Керівник спеціальності

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and curves, likely representing the name of the specialist.

Вікторія Оверчук

